

کتاب‌شناسی

آیت‌الله حاج شیخ ابوطالب تجلیل تبریزی

شهلا پروین زاد

مورد مطالعه و آویزه گوش دانشجویان بسیار عزیز دینی که چشم و چراغ جامعه مسلمانان اند قرار بگیرد. « اینک ترجمه سه فراز از این گنجینه: رسول خدا (ص) به ابوذر فرمود: ای اباذر! به کوچکی گناه منگرو لی بنگر که چه کسی را نافرمانی کرده‌ای. ای اباذر! در دروغگو بودن، کافی است که شخص هر چه می‌شنود نقل نماید. ای اباذر! مرد به سبب گناهی که می‌کند، چه بسا که از روزی خویش که بروی مقرر شده محروم می‌گردد.

* پاسخ‌های ما به اشکالات دینی واصله از سرتاسر کشور

تألیف: استاد ابوطالب تجلیل. چاپ اول، قم، مؤسسه مطبوعاتی دارالکتاب، ۱۳۶۰ ش / ۱۴۰۲ ه. ق.، ۳۰۷ ص، رقعی.

استاد دانشمند مرحوم آیت‌الله ابوطالب تجلیل از سال ۱۳۵۳، اقدام به تأسیس مرکزی در قم برای پاسخگویی به اشکالات دینی عموم مردم نمود و از آن پس، در این مرکز به نامه‌های فراوانی که از سرتاسر ایران و گاه از اروپا و آمریکا و دیگر نقاط جهان می‌رسید، پاسخ داده می‌شد.

در این دفتر، استاد تجلیل به شمار زیادی از پرسش‌های ذهنی مردم درباره مسایل اعتقادی، فقهی، تاریخی و اجتماعی با زبانی ساده پاسخ گفته است.

فلسفه نماز، وضو، روزه، حج و... از جمله مطالبی است که طی هشت بخش در این اثر مطرح شده‌اند.

* شناخت اسلام

تألیف: آیت‌الله ابوطالب تجلیل. چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۳ ش / ۱۴۱۵ ه. ق.، ۲۹۶ ص، وزیری.

فقیه دانشمند آیت‌الله تجلیل در تبریز و قم به ترتیب در محضر بر فیض عالمان بزرگی همچون: آیت‌الله الهی، آیت‌الله العظمی بروجردی، آیت‌الله العظمی حجت، علامه طباطبایی و حضرت امام خمینی (ره) تحصیل و کسب فیض نمود و از سال ۱۳۳۱ به تدریس و تألیف پرداخت.

بنا بر این تألیفات فقهی و اصولی وی، در آغاز تقریرات اسانید طرق الذکر بوده است و اولین تألیف چاپ شده آن بزرگوار، تقریرات بیع مرحوم آیت‌الله العظمی حجت بود که به همین تعلیقات اسناد لایه وی بر آن و رساله «حجیت شهره» در سال ۱۳۳۱ به چاپ رسید.

فهرست تألیفات آیت‌الله تجلیل نزدیک به ۵۵ عنوان است؛ این آثار دربرگیرنده مباحث گسترده‌ای شامل: حدیث و رجال، ترجمه، نقد آثار، اخلاق، پاسخ به پرسش‌های دینی، اسلام‌شناسی، تعلیقات اسناد لالی بر آثار دیگران، رساله عملیه و رد شبهات است که توسط مؤلف به زبان‌های فارسی و عربی نوشته شده و برخی از آنها به زبان انگلیسی نیز ترجمه شده‌اند.

لازم به یادآوری است که تنها به بخشی از کتاب‌های مرحوم آیت‌الله تجلیل دسترسی پیدا کردیم اما کوشیدیم که با استفاده از دست‌نوشته‌های باقیمانده از مؤلف و مساعدت اخوی بزرگوارشان همه کتابهای آن مرحوم ولو به اجمال معرفی شوند.

در کتاب‌شناسی حاضر، برای سهولت آشنایی خوانندگان عزیز، این آثار را در چهار عنوان:

الف- تألیفات فارسی

ب- تألیفات عربی

ج- ترجمه و تلخیص

د- تقریرات درس‌های استاد که توسط برخی از فضلاء حوزه فراهم شده، تنظیم کرده‌ایم که می‌خوانید.

الف- آثار فارسی

* پندهای گرانمایه پیامبر اکرم (ص) به ابوذر غفاری

ترجمه و شرح: آیت‌الله ابوطالب تجلیل تبریزی. چاپ اول، قم، ناشر: حاج محمود بغدادچی، ۱۳۵۳ ش / صفر ۱۳۹۵ ه. ق.، ۶۴ ص، جیبی.

اندر زهای رسول گرامی اسلام (ص) به ابوذر غفاری، گنجینه‌ای گرانبها و شامل سودمندترین حکمت‌ها و مواظ است. آیت‌الله تجلیل در مقدمه کوتاه خود بر این

اثر، درباره مسؤلیت دانشجویان دینی و روحانیون در جامعه می‌نویسد:

«روحانی مسؤلیت عظیمی به عهده دارد، زیرا مردم دین را توسط روحانی می‌شناسند، روحانی اگر خود عامل نباشد و در عمل، برخلاف دستورات دین عمل نماید، ناخودآگاه مردم را به بی‌دینی دعوت کرده است، زیرا عمل بیشتر از گفتار تبلیغ می‌کند... بسیار شایسته است که این گفتارها که با بیان فصیح و استوار و در سطح بالا و در خور افراد روحانی است، همواره

در این اثر، اصول عقاید اسلامی با معیاس های دقیق منطقی مورد بررسی قرار گرفته است. مؤلف اندیشمند در قسمت های مربوط به معارف و احکام، از دو منبع بزرگ اسلامی «قرآن» و «احادیث اهل بیت (ع)» بهره برده است.

آیت الله تجلیل در این اثر، در بخش «امام شناسی» برای تحکیم اساس و شالوده آن در محیط گسترده اسلامی، مستقیماً از کتاب های اهل تسنن که روی سخن مؤلف در این قسمت با آنهاست بهره مند گردیده است. منطق قرآن در خداشناسی / نخستین درس خداشناسی / محاسبه احتمالات در تصادف / مطالعه اجتماعی در ذات طبیعت / ساختمان بدن انسان / دستگاه گوش / دستگاه خون / مأمورین پخش ارزاق در بدن / سربازان یا مأمورین دفاع کشورتن / دستگاه تنفس یا پالایشگاه بدن / دستگاه اعصاب / دستگاه فرماندهی بدن / و «زندگی حیوانات ذره بینی» بخش های متنوع این اثرند.

لازم به ذکر است که این اثر سال ها پیش نیز در دو مجلد و با عنوان «اسلام شناسی» چاپ شده بود.

پایه های علمی و منطقی عقائد اسلامی

تألیف: آیت الله ابو طالب تجلیل تبریزی. چاپ اول، قم، انتشارات تسنیم، پاییز ۱۳۷۷ ش / ۱۴۱۹ هـ. ق، ۳۹۹ ص، وزیری.

اثر حاضر، ترجمه کتاب «براهین المعارف الالهیه» است. در مقدمه مؤلف بر این کتاب آمده است: «امتیازی که به انسان برتری داده، نیروی ادراک است. این نیرو در انسان بسیار قوی است... از اینجا می فهمیم هدف از آفرینش انسان- که تنها از انسان ساخته است- علم است و ارزشمندترین علم آن است که به والاترین و برترین معلوم تعلق گیرد و آن علم خداشناسی است. اگر انسان از شناخت پروردگار متعال غفلت کند، در واقع از انسانیت خود بهره گیری نکرده است و سعادت انسان منوط به ارتباط با پروردگار عالم است.

مرحوم استاد ابو طالب تجلیل همه علوم را علم خداشناسی می دانست و در پیوند با این موضوع در این کتاب آورده است: «علم خداشناسی منحصر در علوم حوزوی نیست و فی کل شیئی آیه»، در همه چیز نشانه پروردگار موجود است.»

در این اثر مؤلف، برخی از براهین قطعی اصول معارف الهی و عقاید امامیه را تا حد لازم از قرآن کریم و احادیث معتبر و کتب تفسیر و کلام، تاریخ ملل و رشته های گوناگون علوم طبیعی استخراج و گردآوری نموده است. نکته درخور یادآوری این که ترجمه بخش امامت این کتاب توسط حجت الاسلام شیخ محمد تقی مجتهدی تبریزی انجام گرفته است.

براهین خداشناسی / توحید / عدل / نبوت / انواع اعجاز قرآن / معاد جسمانی پس از مرگ / امامت / حدیث غدیر / و «امام دوازدهم حجة الله غائب منتظر» عجم» برخی از عناوین این اثرند.

راه های خداشناسی در طبیعت

تألیف: آیت الله ابو طالب تجلیل. چاپ چهارم، قم،

در نهاد موجودات طبیعت به سوی قانونگذار آن ارشاد و هدایت می کند، پس علوم طبیعی ابزارهای ارزنده ای برای خداشناسی هستند که متأسفانه تنها برای به دست آوردن نتایج مادی به کار گرفته می شوند.

مرحوم آیت الله تجلیل در مجموعه حاضر، با استفاده از شگفتی های آفرینش از قبیل آیات و نشانه های الهی در بدن انسان و مطالعه ژرف اندیشانه در جهان حیوانات و دیگر مخلوقات خالق هستی، راه های خداشناسی در طبیعت را با شیوه ای خاص و قابل توجه، مطرح و به قدر کافی پیرامون آنها سخن گفته است.

مهدی (عج) کیست؟

تألیف: آیت الله ابو طالب تجلیل. ترجمه: دکتر جلیل تجلیل. چاپ دوم، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۸۲ ش، (چاپ اول ۱۳۸۱) / ۱۴۲۳ هـ. ق، ۳۳۹ ص، رقمی.

احادیثی که از پیامبر اکرم (ص) درباره ظهور حضرت مهدی (عج) و سایر حالات و خصوصیات آن حضرت نقل شده، در کتاب های فرقه های مختلف اسلام ثبت و ضبط شده است. آیت الله تجلیل با صرف سالها عمر و اندیشه در این مورد، به تدوین کتاب «مهدی کیست؟» پرداخته است. ترتیب فصول کتاب حاضر بدین قرار است که نخست برای احادیث وارده از پیغمبر اکرم (ص) و یکایک ائمه طاهرين (ع) فصول جداگانه ای تعیین شده و احادیثی که در این خصوص از هر کدام از آنان وارد شده در فصلی مستقل آورده شده است؛ سپس، فصول دیگری به نام هر کدام از اجداد طاهرين حضرت مهدی (عج) فراهم کرده و در هر یک از آن فصول، احادیثی که دلالت می کند چند پشت بین او و مهدی قائم (عج) فاصله است، آمده است.

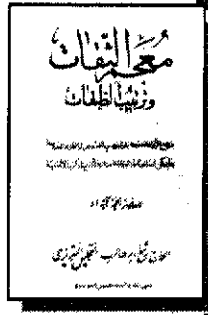
توضیح ضروری این که در این کتاب، احادیث مروی از پیغمبر اکرم (ص) تنها از مدارک برادران اهل تسنن آورده شده و احادیث مروی از ائمه طاهرين (ع) تنها از کتاب های اصیل و مأخذ اصلی که نزدیک به عصر آن بزرگواران تألیف شده اتخاذ شده است.

کتاب «مهدی کیست؟» دارای چهار فصل است؛ این فصول با سخنان پیامبر اکرم (ص) - ضبط شده در کتب اهل تسنن - در مورد: «هر که امام زمان خود را ناشناخته بمیرد به مرگ جاهلیت مرده است» آغاز و به «وکیلان حضرت مهدی (عج) در غیبت صغری» ختم شده است.

ارزش ها و ضد ارزش ها در قرآن

تألیف: آیت الله ابو طالب تجلیل. چاپ سوم، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۲ ش / ۱۴۲۴ هـ. ق، ۵۸۰ ص، رقمی.

بی تردید شناخت ارزش ها برای عمل بدانها و آگاهی از ضد ارزش ها برای پرهیز از آنها، نقشی اساسی در رستگاری دو جهانی انسان ها خواهد داشت. شناخت و شناساندن این دو مقوله، آن هم در کتاب خدا «قرآن کریم»، کار بایسته ای بود که مرحوم آیت الله تجلیل در زمان حیات پربرکت خویش بدان پرداخته و حاصل آن، کتاب گرانسنگ حاضر است که مطالعه مستمر آن،

پژوهش های علمی و مطالعات فرسنگی
رتال علم انسان

۱۳۸۱ ش / ۱۴۲۳ هـ. ق، ۲۲۹ ص، وزیری.

عنوان کامل این کتاب، راه های خداشناسی در طبیعت یا بررسی آیات کتاب الله تکوینی است.

مرحوم آیت الله تجلیل در مقدمه خود بر این اثر آورده است: در اثر چیره شدن ما دیگری بر جوامع غربی- در چند قرن اخیر- در پژوهش های علمی دانشمندان آنان نیز مادیت محور قرار گرفته و فعالیت های علمی آنها به سوی علوم مادی در تکیه بر درآمده و علوم معنوی و الهی از میدان فکر و اندیشه های آنان کنار گذاشته شده است... اما قرآن ما را با منطق دیگری نیز آشنا کرده و به علوم طبیعی از نظر خداشناسی بها داده است، زیرا سرتاسر موجودات جهان را آیات الهی معرفی کرده است. بررسی قوانین طبیعت و کشف هر قانونی از آنها، راه دیگری برای خداشناسی در پیش پای عقل قرار می دهد... جریان هر قانونی تحت یک ضابطه و منظم

انسان را به دایره ارزشها نزدیک و از ضد ارزش ها دور خواهد نمود. مولف ارجمند در این اثر، با بهره گیری از قرآن کریم و در برخی موارد توضیحی، استفاده از احادیث معصومین (ع)، ارزش ها و ضد ارزش ها را به ترتیب حروف تهجی مورد بحث قرار داده، ۳۹۲ مورد از ارزش ها و ۱۶۵ مورد ضد ارزش را به ماخذ قرآن کریم، شناسایی نموده و با توضیحات مختصر و تفسیرهای کوتاه و روشنگر، تبیین کرده است.

*** مناسک الحج و العمرة**

مطابق با فتاوی آیت الله ابوطالب تجلیل، بی جا، بی تا، ۱۲۶ ص، جیبی.
در دست خط آیت الله تجلیل بر مقدمه این اثر آمده است:

«این رساله با استفاده از ظاهر نصوص وارده از ائمه معصومین «علیهم السلام و کلمات فقهاء قرون سالفه نوشته شده و برای اهل زمان حاضر مجزی است. ان شاء الله تعالی».

عناوین این رساله عبارتند از:

وجوب و شرایط وجوب حج / اعمال عمره / میقات ها / احکام احرامات / محرمات در حال احرام / احکام طواف / شرایط طواف / کیفیت طواف / احکام سعی / اعمال حج / چند تذکر به حجاج و زائرین / شرکت در نماز جماعت عمومی / فضیلت نماز با سنی ها / و «چگونه باید نماز خواند و زیارت کرد؟»
مرحوم آیت الله تجلیل در فضیلت نماز با اهل تسنن در ایام حج با استفاده از کتاب «وسائل الشیعه» نوشته است: حضرت صادق علیه السلام فرمود: هر کس با آنان (یعنی سنی ها)، نماز بخواند، مانند آن است که پشت سر پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله در صف اول نماز خوانده است.

همچنین، آیت الله تجلیل درباره اجتناب شیعیان از مهر گذاشتن در نماز در ایام حج نوشته است: «در حال نماز به طور کلی از گذاشتن مهر اجتناب کنید، زیرا آنان ما را متهم می سازند که مهر را ستایش می کنیم، در صورتی که این تهمت نارواست؛ ما به خدا سجده می کنیم و سر را بر خاک پاک می نهیم.»

در خاتمه بخش تألیفات فارسی مرحوم آیت الله تجلیل، این نکته نیز در خور ذکر است که با همه کوشش های انجام شده، متأسفانه شش اثر فارسی دیگر از آن بزرگوار را برای معرفی نیافتیم و ناگزیر در این جا تنها به ذکر عناوین و برخی دیگر از مشخصات آنها اشاره می کنیم:

* آنچه حجاج باید بدانند
* منطق ریاضی (از ابتکارات آیت الله تجلیل)
* زد عقاید وهابی ها و نقد و بررسی کتاب محمد بن عبدالوهاب.

* یادداشت های حقوقی متفرقه
* تفسیر اللغات المشکله فی القرآن
* رساله توضیح المسائل

* مبانی اعتقادی اسلام. این کتاب با همکاری چند تن از دانشمندان حوزه برای تدریس در دانشگاه ها تألیف شده است.

قم، مؤسسه انتشارات اسلامی، ۱۴۲۵ ه.ق. ۵۶۰ ص، وزیری.

این اثر در ۴۰ فصل سامان یافته است و ویژگی های آن در ترجمه فارسی - مهدی (عج) کیست؟ - به قلم دکتر جلیل تجلیل توضیح داده شده است.

*** البراهین الساطعة علی اعتقادات الامامية**

تألیف آیت الله ابوطالب تجلیل تبریزی. چاپ اول، قم، مؤسسه در راه حق، ۱۴۱۷ ه.ق.، ۱۰۹ ص، وزیری.

در این اثر، آیت الله ابوطالب تجلیل تحت پنج عنوان کلی، مباحث:

اثبات واجب الوجود / وحدانیت خدای تعالی / عدل / نبوت / امامت / و «معاد جسمانی» را به تفصیل بیان کرده است.

*** براهین اصول المعارف الالهية و العقائد الحققة لامامية**

تألیف: آیت الله ابوطالب تجلیل. چاپ اول، قم، انتشارات اسوه، ۱۴۲۷ ه.ق.، ۷۵۷ ص، وزیری.

فهرست عناوین اصلی این اثر از این قرار است:
شناخت خدا / اثبات واجب الوجود / توحید، وحدانیت خدای تعالی / نفی ترکیب از خدای تعالی / نفی جسمیت از خدای تعالی / اثبات نامحدود بودن قدرت خداوند و ابطال این قول که از واحد جز واحد صادر نمی شود و نفی قول قایلین به تفویض صفات ثبوتیه و سلبیه خداوند / عدل و تنزیه ساحت الهی از ستم / مباحث نبوت / معجزات حضرت خاتم الانبیاء محمد بن عبدالله (ص) / قرآن کریم و جنبه های اعجاز آمیز آن / مباحث اساسی امامت ائمه دوازده گانه شیعه (ع) / حضرت مهدی (عج) منتظر غائب حجت خدا / مباحث معاد / اعتقادات فاسده وهابیون و ابطال آنها / و «بنابر قول صریح پیامبر (ص) چه کسی بعد از ایشان بر امت حجت است؟»

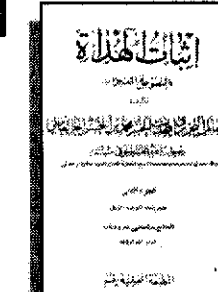
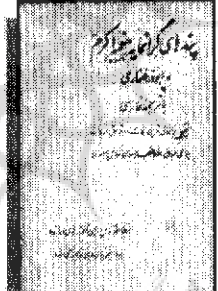
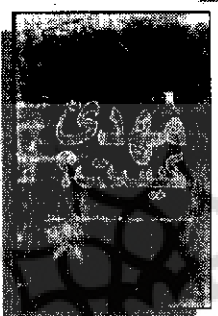
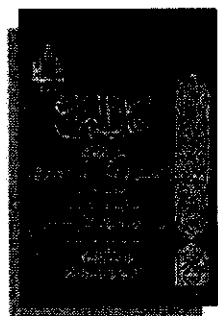
*** معجم الثقات و ترتیب الطبقات**

تألیف: آیت الله ابوطالب تجلیل. چاپ اول، بی جا، بی تا، ۱۳۹۲ ه.ق.، ۳۸۷ ص، رقمی.

آیت الله تجلیل در اثر حاضر، در عین اختصار، اسامی بیشترین تعداد از ثقات روای حدیث را با تعیین طبقات آنها گردآوری کرده است. بر این اثر ارزنده، آیت الله العظمی مرعشی نجفی مقدمه ای عالمانه نوشته اند.

*** التعلیقة الاستدلالية علی تحریر الوسيلة لامام الخميني (قدس سره)**

تألیف: آیت الله العظمی امام خمینی (ره). تعلیقات از آیت الله ابوطالب تجلیل تبریزی، چاپ اول، تهران، مؤسسه نشر عروج وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (قدس سره)، مهر ۱۳۷۹ ش / رجب ۱۴۲۰ ه.ق.، ۷۱۶ ص، وزیری.

* پاسخ اشکالات دینی مطرح شده توسط اساتید دانشگاه

ب- آثار عربی

*** من هو المهدی (عج)؟**

تألیف: آیت الله ابوطالب تجلیل تبریزی، چاپ اول،

این اثر، شامل متن کتاب و پانوشته‌ها (تعلیقاتی) است که آیت‌الله تجلیل بر بعضی از مسائل کتاب شریف تحریر الوسیله نوشته است. آیت‌الله تجلیل در پاورقی‌های خود بر این کتاب، مستندات احکام منقول در تحریر الوسیله را از کتب احادیث نشان داده است.

کتاب البیع

تقریر بحث آیت‌الله العظمی سید محمد حجت کوه‌کمری (قدس سره) با تعلیقات و رساله «حجیة الشهرة» از علامه شیخ ابوطالب تجلیل تبریزی، چاپ اول، قم، مؤسسه انتشارات اسلامی، ۱۴۰۹ هـ.ق، ۴۸۸ ص، وزیر.

بر اساس یک سنت علمی دیرینه در حوزه‌های علمیه، شاگردان فاضل غالباً سخنان اساتید خود را در بحث‌های مختلف فقهی و اصولی می‌نویسند و پس از هماهنگی با استاد مربوطه، در صورت تایید، اقدام به چاپ و نشر آن می‌کنند. اثر حاضر، تعلیقیه‌هایی است که آیت‌الله تجلیل بر کتاب بیع - درس‌ها و بحث‌های آیت‌الله العظمی سید محمد حجت کوه‌کمری، بنیانگذار مدرسه علمیه حجیه قم نوشته و نظر اجتهادی خود را بر برخی از بحث‌ها نگاشته است. فهرست بحث‌ها نیز در کتاب آمده است. نکته در خوریادآوری این‌که در حوزه‌ها چنین معمول است که اساتید درس‌ها و بحث‌ها را به زبان عربی می‌گویند و شاگردان آن بحث‌ها و درس‌ها را به زبان فارسی می‌نویسند.

اثبات الهدایة بالنصوص والمعجزات

تالیف: محمد بن الحسن الحر العاملی. با تعلیقات و نظارت: آیت‌الله ابوطالب تجلیل تبریزی، جلد اول، قم، کتابفروشی محلاتی، به همت: شیخ محمد الدرودی، ۱۴۲۵ هـ.ق، ۷۸۸ ص، وزیر.

این اثر پس از دیباچه و مقدمه‌ای شامل ۱۲ فائده، در نه باب و یک تمه بر باب نهم و ۴۳ فصل سامان یافته و شامل مباحث متعددی در زمینه مسائل اعتقادی و معارف دینی است.

در خور ذکر است که آیت‌الله تجلیل در هر باب از مسائل مطرح شده تعداد احادیث وارده در آن موضوع و منبع آن را نیز به دست داده است.

التعلیقات الاستدلالية علی العروة الوثقی

تالیف: آیت‌الله ابوطالب تجلیل تبریزی. چاپ اول، تهران، انتشارات مروی، ۱۴۱۷ هـ.ق، ۴۸۰ ص، وزیر.

کتاب «العروة الوثقی» مهم‌ترین و مشهورترین تالیف فقهی آیت‌الله سید محمد کاظم یزدی متوفای ۱۳۳۷ ق است. این کتاب در بردارنده ابواب مختلف فقه است و احکام و مسائل شرعی را بیان می‌کند. عروة الوثقی از زمان تألیف همواره مورد توجه مراجع تقلید بوده و بسیاری از مراجع بزرگ بر آن حاشیه یا شرح نوشته‌اند. با این‌که قبل از این اثر گرانسنگ، کتاب «شرایع الاسلام» و «تبصرة المتعلمین» محور درس‌های فقهی علما بود، اما با انتشار عروة الوثقی، این کتاب ارزشمند محور درسی حوزه‌های علمیه گردید. اثر حاضر نیز تعلیقیه‌ای است که آیت‌الله تجلیل بر این

مؤسسه انتشارات اسلامی، ۱۴۱۷ هـ.ق، ۵۴۰ ص، وزیر.

اثر حاضر دربرگیرنده نصوص روایت شده از پیامبر اکرم (ص) و ائمه دوازده گانه معصوم (ع) است. جلد اول این مجموعه ۲۵ جلدی که شامل مقداری از حرف «الف» است، ۱۲ سال پیش منتشر شد و سایر مجلدات آن در مرکز انتشارات جامعه مدرسین به تدریج چاپ خواهد شد. لازم به ذکر است که این کتاب با مساعدت جمعی از فضلا تألیف شده است.

(دیگر آثار عربی مرحوم آیت‌الله ابوطالب تجلیل که به دست ما نرسیده، از این قرار است:

۱- التعلیقات التحقیقیة علی البیع

۲- رساله فی علم الامام

۳- اسلوب تعامل الامام کاظم (ع) فی قبال فقها و العامة

۴- رساله فی حب الله

۵- رد الشبهات حول الشیعة (این اثر با عنوان «معیار ما در اعتقادات» به فارسی و انگلیسی نیز ترجمه شده است.)

۶- رساله فی حکم سهم الامام علیه السلام فی زمان الغیبة

۷- مدارک فقه الحج و العمرة (این اثر به امر آیت‌الله العظمی بروجردی (قدس سره) نوشته شده است.)

۸- المناسک التحقیقیة

۹- تصنیف ۱۷ جلد از مجلدات احقاق الحق و ازهاق الباطل قاضی نورالله شوشتری که با مشارکت عده‌ای از فضلا زیر نظر آیت‌الله العظمی نجفی مرعشی به رشته تحریر درآمده است.

۱۰- المعجم الجامع للمحاسن و المساوی المرویه عن حجج الله تعالی فی جمیع ابعاد البشریة من الجسمانیة و الروحانیة و الشخصیة و الاجتماعیة این اثر، مشتمل بر ۲۷۰۰ موضوع و ۵۰۸ موضوع از کتب اهل سنت است.

۱۱- مخطوطات تنزیه الشیعة الاثنی عشریة عن الشبهات الواهیة (رد شبهات الغفاری فی المملکة السعودیة).

ج- ترجمه و تلخیص:

* المقارنات التشریحیة، در حقوق تطبیقی

د- تقریرات درس‌های مرحوم آیت‌الله ابوطالب تجلیل که توسط برخی از فضلاء حوزه فراهم شده است: دوره اصول:

۱- مباحث الفاظ، ۶۶۵ صفحه رحلی.

۲- مباحث عقلیه و اصول عملیه، از اول قطع تا آخر تعادل و تراجم، ۱۱۷۴ صفحه، رحلی.

کتاب الطهارة (در دو مجلد رحلی)

کتاب الصلاة (در پنج مجلد رحلی)

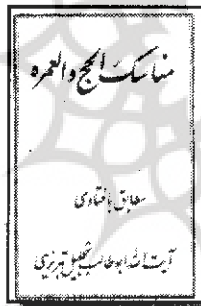
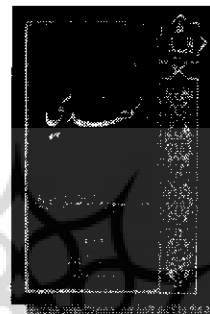
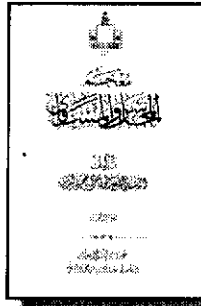
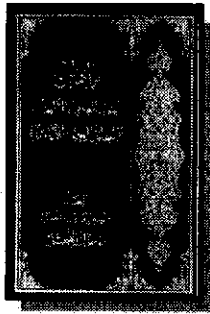
کتاب النکاح (در یک مجلد رحلی)

کتاب الايمان و النذور و الکفارات (در یک مجلد رحلی)

کتاب المتاجر؛ المکاسب المحرمه و البیوع و الخیارات (در دو مجلد رحلی)

دروس الرجال (به قدر یک مجلد)

فقه مناسب الحج (به قدر یک مجلد)

کتاب نوشته است. لازم به ذکر است که این اثر در بردارنده تمامی متن عروة الوثقی نیست، بلکه تنها قسمت‌هایی از آن اثر که آیت‌الله تجلیل بر آن تعلیقیه نوشته‌اند در کتاب آمده است.

معجم المحاسن و المساوی

تالیف: آیت‌الله ابوطالب تجلیل. جلد اول، قم،